

Grunnlaget for inntektsoppgjørene 2022

Foreløpig rapport fra Det tekniske beregningsutvalget for inntektsoppgjørene
Oslo, 18. februar 2022

Forord

Det tekniske beregningsutvalget for inntektsoppgjørene legger her fram en foreløpig rapport foran inntektsoppgjørene i 2022. Rapporten gir oversikt over utviklingen i de senere årene i lønninger, inntekter, priser, makroøkonomi og konkurransevne. Utvalget presenterer dessuten en prognose for konsumprisveksten fra 2021 til 2022.

Rapporten bygger delvis på foreløpig statistikk og anslag, og deler av materialet som skal inngå i den endelige rapporten i mars foreligger ikke til denne rapporten. Utvalget oppdaterer rapporten i slutten av mars, og den endelige rapporten blir trykket i NOU-serien.

Utvalget vil også legge fram en rapport etter inntektsoppgjørene i juni som vil redegjøre for resultater av lønnsoppgjør i 2022.

Beregningsutvalget ble ved kongelig resolusjon av 20. september 2019 gjenoppnevnt for en ny periode inntil 30. september 2023 med følgende mandat:

«Utvalget skal i tilknytning til inntektsoppgjørene legge fram det best mulige tallmessige bakgrunnsmateriale og presentere det i en slik form at uenighet partene i mellom om økonomiske forhold så vidt mulig kan unngås.

Utvalget skal legge fram oppsummeringsrapporter etter inntektsoppgjør.

Utvalget skal, når departementet ber om det, kunne klargjøre det tallmessige grunnlagsmateriale for spesielle inntektspolitiske spørsmål.

Utvalgets utredninger avgis til Arbeids- og sosialdepartementet».

I tillegg til utvalgets medlemmer og sekretariatet har følgende deltatt i arbeidet med rapporten: Anita Heggedal, Næringslivets Hovedorganisasjon, Ørnulf Kastet, Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund, Ranjit Kaur, Arbeidsgiverforeningen Spekter, Anette Bjørlin Basma, Akademikerne, Rune Soleng, KS, Pål Skarsbak, Landsorganisasjonen i Norge, Rolf Stangeland, Unio, Mats Kristoffersen, Kommunal- og distriktsdepartementet og Christopher Tønnessen, Virke.

Oslo, 18. februar 2022

Geir Axelsen

leder

Statistisk sentralbyrå

Roger Bjørnstad

Landsorganisasjonen i Norge

Ann Lisbet Brathaug

Statistisk sentralbyrå

Ragnar Ihle Bøhn

Kommunal- og
distriktsdepartementet

Øystein Dørum

Næringslivets
Hovedorganisasjon

Torbjørn Eika

KS

Merete Onshus

Yrkesorganisasjonenes
Sentralforbund

Stein Gjerding

Arbeidsgiverforeningen
Spekter

Ellen Horneland

Landsorganisasjonen
i Norge

Lars Haartveit

Hovedorganisasjonen Virke

Grethe Lunde

Akademikerne

Frank Emil Jøssund

Finansdepartementet

Torill Lødemel

Næringslivets
Hovedorganisasjon

Erik Orskaug

Unio

Sigrid Russwurm

Arbeids- og
inkluderingsdepartementet

Rune Aslaksen,
Arbeids- og inkluderingsdepartementet,
sekretariatsleder

Karine Handegaard Bakken,
Arbeids- og inkluderingsdepartementet

Runar Aksnes,
Finansdepartementet

Manav Frohde,
Finansdepartementet

Jørgen Larsen,
Finansdepartementet

Agnes Marie Simensen,
Finansdepartementet

Thomas von Brasch,
Statistisk sentralbyrå

Knut Håkon Grini,
Statistisk sentralbyrå

Trond Christian Vigtel,
Statistisk sentralbyrå

Innhold

1	LØNNSUTVIKLINGEN I FORHANDLINGSOMRÅDENE	6
2	LØNNSUTVIKLINGEN SAMLET OG ETTER KJENNETEGN	10
3	KONSUMPRISUTVIKLINGEN I NORGE	13
4	FRONTFAGSMODELLEN	15
5	INTERNASJONAL ØKONOMI	16
6	NORSK ØKONOMI	17
7	ARBEIDSMARKEDET	19
8	UTVIKLINGEN I KONKURRANSEEVNEN	20
9	DEN SAMLEDE INNTEKTSUTVIKLINGEN FOR LANDET OG HUSHOLDNINGENE	21
10	INNTEKTSUTVIKLINGEN FOR UTVALGTE INNTEKTSTAKERGRUPPER	22

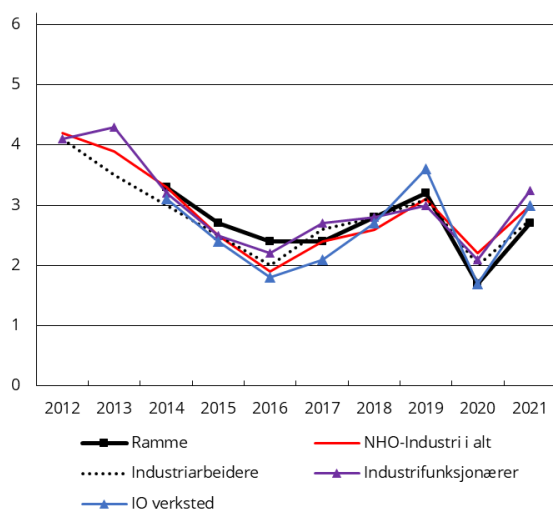
1 LØNNSUTVIKLINGEN I FORHANDLINGSOMRÅDENE

For de største forhandlingsområdene samlet har utvalget foreløpig beregnet årslønnsveksten fra 2020 til 2021 til 3,4 prosent.

Årslønnsveksten fra 2020 til 2021 i industrien samlet i NHO-området er foreløpig beregnet til 3 prosent, mens frontfagsrammen ble anslått til 2,7 prosent ved mellomoppgjøret i 2021. Årslønnsveksten er foreløpig beregnet til $2\frac{3}{4}$ prosent for industriarbeidere og til $3\frac{1}{4}$ prosent for industrifunksjonærer i NHO-bedrifter.

Årslønnsveksten fra 2020 til 2021 i Virke-bedrifter i varehandelen er foreløpig beregnet til $4\frac{3}{4}$ prosent. I finanstjenester er årslønnsveksten foreløpig beregnet til 4 prosent. I Spekter-bedrifter utenom helseforetakene er årslønnsveksten foreløpig beregnet til 2,9 prosent og i helseforetakene til $3\frac{1}{2}$ prosent. For ansatte i staten er årslønnsveksten foreløpig beregnet til 2,8 prosent. For ansatte i kommunene er årslønnsveksten foreløpig beregnet til 2,7 prosent.

Utvalget har foreløpig beregnet lønnsoverhenget til 2022 til 1 prosent for industriarbeidere, $1\frac{1}{4}$ prosent for industrifunksjonærer og $1\frac{1}{4}$ prosent for industrien samlet i NHO-området. For ansatte i Virke-bedrifter i varehandelen er overhenget foreløpig beregnet til 1 prosent, og for ansatte i finanstjenester til $1\frac{1}{2}$ prosent. Overhenget til 2022 er foreløpig beregnet til 1,6 prosent for ansatte i staten, og 1,6 prosent for ansatte i kommunene. I Spekter-området er overhenget foreløpig beregnet til 0,9 prosent i virksomheter utenom helseforetakene og til 2 prosent i helseforetakene.

Figur 1.1 Årslønnsvekst i prosent i industrien i NHO-området og frontfagsrammen¹

¹Anslag på årslønnsveksten i industrien samlet i NHO-området på bakgrunn av vurderinger gjort av NHO, i forståelse med LO, ved oppjøret samme år, jf. NOU 2013: 13.

Tabell 1.1 Årslønnsvekst fra året før i prosent for noen store forhandlingsområder. Per årsverk

	NHO-bedrifter i industrien			Virkebedrifter i varehandel ¹	Finans-tjenester ²	Offentlig forvaltning ³	Stats-ansatte ⁴	Kommuneansatte			Spekter-bedrifter	
	Industri i alt	Industri-arbeidere	Industri-funksjonærer					Kommune-ansatte i alt ⁵	Undervisnings-ansatte	Øvrige ansatte	Helsefore-takene	Øvrige bedrifter
2012	4,2	4,1	4,1	3,3	3,4	4,0	4,1	4,1	4,0	4,1	3,7	4,2
2013	3,9	3,5	4,3	4,0	6,1	3,7	3,5	3,7	3,2	3,9	3,8	3,6
2014	3,3	3,0	3,2	3,5	3,2	3,3	3,4	3,2 ⁶	2,3 ⁶	3,7 ⁶	3,4	3,3
2015	2,5	2,5	2,5	3,3	4,3	3,1	2,8	3,3 ⁶	3,9 ⁶	3,2 ⁶	2,7	2,7
2016	1,9	2,0	2,2	2,5	2,5	2,4	2,4	2,5	2,5	2,5	2,0 ⁸	2,4
2017	2,4	2,6	2,7	3,1	3,8	2,5	2,3	2,5	2,3	2,6	3,6 ⁸	2,4
2018	2,6	2,8	2,8	2,7	3,2	2,9	2,7	2,9	2,8	3,0	3,4	2,9
2019	3,1	3,1	3,0	3,0	3,4 ¹¹	3,5	3,8 ¹²	3,5	3,0	3,7	3,4	3,3
2020	2,2	2,0	2,1	3,6 ¹³	2,9	1,7	1,8 ¹²	1,7	1,2 ¹⁴	1,9 ¹⁴	1,8	1,9
2021	3	2 ³ / ₄	3 ³ / ₄	4 ³ / ₄ ¹³	4	3,0	2,8	2,7 ¹⁶	2,3 ¹⁶	2,8	3 ¹ / ₂ ¹⁵	2,9
Samlet vekst 2011–2016	16,8	16,0	17,4	17,7	21,0	17,6	17,3	18,0	16,9	18,6	16,6	17,3
Gj. sn. per år ⁹	3,2	3,0	3,3	3,3	3,9	3,3	3,2	3,4	3,2	3,5	3,1	3,2
Samlet vekst 2016–2021	14,0	14,0	14,6	18,3	18,4	14,5	14,1	14,0	12,1	14,8	16,7	14,1
Gj. sn. per år ⁹	2,7	2,6	2,8	3,4	3,4	2,7	2,7	2,7	2,3	2,8	3,1	2,7
Årslønn 2021, per årsverk	660 600	524 500	839 400			594 100	641 300	558 400	605 000	545 000	653 000	596 000
Årslønn 2021, heltidsansatte				584 600	742 900							
Antall årsverk 2021	154 700	84 900	69 800	62 400	26 200	662 000	153 500	412 500	92 800	319 700	115 200 ¹⁰	57 000

¹ Tallene gjelder heltidsansatte.

² Heltidsansatte i medlemsvirksomheter (arbeidsgivermedlemmer) i Finans Norge utenom ledere. Endringer i bonusutbetalinger påvirker lønnsveksten i enkelte år. Fra 2018 benyttes datamateriale for hele året.

³ Totalt for statsansatte, kommuneansatte og ansatte i helseforetakene. T.o.m. 2016: prosentvis vekst vektet med årsverk. Fra 2017: Gjennomsnitt for året er beregnet på lønnsnivå og årsverk for samme år og året før.

⁴ Statsansatte er ansatte i det statlige tariffområdet. Dvs. eksklusiv de statlig eide helseforetakene. Fra og med 2015 er datagrunnlaget basert på a-ordningen.

⁵ Omfatter ansatte i kommunene, fylkeskommunene og andre virksomheter som er medlemmer i KS, herunder bedriftsmedlemmer. Tallene omfatter også stillinger med hovedsakelig lokal lønnsdannelse og undervisningsstillinger med hovedsakelig sentral lønnsdannelse.

⁶ For ansatte i konflikt i 2014 ble virkningstidspunktet forskjøvet. Dette trakk årslønnsvekstanslaget i 2014 ned med 0,2 prosentpoeng i hele kommunesektoren og med 0,9 prosentpoeng for undervisningsansatte. Konflikten har trukket opp årslønnsveksten i 2015 for kommuneansatte med 0,2 prosentpoeng og for undervisningsansatte med 0,9 prosentpoeng. For øvrige ansatte ble ikke årslønnsveksten påvirket.

⁷ Antall heltidsansatte.

⁸ For ansatte i konflikt i 2016 ble virkningstidspunktet forskjøvet. Dette trakk ned årslønnsvekstanslaget i 2016 med 0,4 prosentpoeng og trakk opp anslaget i 2017 med 0,4 prosentpoeng. Deler av lønnsoppgjøret i 2016 ble også først utbetalt i 2017, noe som ytterligere trakk ned årslønnsvekstanslaget i 2016 og ytterligere trakk opp anslaget i 2017. Strukturendringer trakk i samme retning.

⁹ Geometrisk gjennomsnitt.

¹⁰ Antall arbeidsforhold i sykehus tjenester omfattet av statsforvaltningen i Statistisk sentralbyrås lønnsstatistikk.

¹¹ Beregnet ut fra korrigert lønnsnivå for 2019 på grunn av endringer i innrapportering av yrkeskoder fra noen medlemmer av Finans Norge.

¹² Vekst i faste og variable tillegg bidro til økt årslønnsvekst med 0,4 prosentpoeng i 2019. Årslønnsveksten i det statlige tariffområde ekskl. forsvaret er 1,5 prosent i 2020. Vekst i faste og variable tillegg bidrar til økt årslønnsvekst med 0,3 prosentpoeng i 2020.

- ¹³ Bonusutbetalinger trakk årslønnsveksten i varehandel opp med hhv. 0,9 og 1,4 prosentenheter i 2020 og 2021. Lavere andel unge arbeidstakere trakk også årslønnsveksten opp begge år (om lag 0,2 prosentpoeng). Utbetaling av uregelmessige tillegg var nær uendret fra 2019 til 2020, for så å trekke opp med ¼ prosentpoeng i 2021.
- ¹⁴ Økt antall årsverk i stillingskode «7960 - lærer uten godkjent utdanning», trakk lønnsveksten for undervisningspersonell ned med om lag 0,3 prosentpoeng. Overføring av ansatte fra Statens vegvesen til fylkeskommunene trakk lønnsveksten for øvrige opp med om lag 0,1 prosentpoeng.
- ¹⁵ Lønnsveksten påvirkes av at deler av 2020 oppgjøret er utbetalt og registrert i 2021, sammensetningseffekter som følge av økt andel legeårsverk, som gir 0,3 prosent økt lønnsvekst og særskilte lønsmessige tiltak knyttet til pandemien.
- ¹⁶ For ansatte i konflikt i 2021 ble virkningstidspunktet forskjøvet. Dette trakk årslønnsvekstanslaget i 2021 ned med 0,1 prosentpoeng i hele kommunesektoren og med 0,2 prosentpoeng for undervisningsansatte.

Kilder: Statistisk sentralbyrå for Beregningsutvalget, Beregningsutvalget og KS

Tabell 1.2 Lønnsoverhenget fra året før i prosent

Område/gruppe:	2017	2018	2019	2020	2021	2022 ⁶
NHO-bedrifter i industrien i alt ¹	1,1	1,2	1,2	1,2	1,2	1¼
Industriarbeidere	1,1	1,1	1,1	1,2	1,0	1
Industrifunksjonærer	1,1	1,4	1,4	1,3	1,5	1¼
Virke-bedrifter i varehandel	0,9	0,8	1,1	1,0	0,8	1
Finanstjenester ²	0,9	1,0	1,5	1,3 ⁵	0,9	1½
Staten	1,5	0,6	1,5	1,2	0,4	1,6
Kommunene i alt	0,9	1,4	0,7	1,2	0,3	1,6
Undervisningsansatte	0,9	1,3	0,7	1,1	0,2	1,8
Øvrige ansatte	0,9	1,4	0,7	1,3	0,4	1,5
Ansatte i Spekter-bedrifter						
Helseforetakene	1,6 ⁴	0,9	1,9	1,0	0,8	2
Øvrige bedrifter	0,6	0,6	0,8	0,9	0,5	0,9
Veid gjennomsnitt ³	1,1	1,1	1,1	1,2	0,6	1,6

¹ Arbeidere og funksjonærer i industrien er vektet sammen med lønnssummen i hver gruppe som vekt.

² Heltidsansatte i medlemsvirksomheter i Finans Norge (arbeidsgivermedlemmer) utenom ledere.

³ Antall årsverk i hver gruppe fra tabell 1.1 er brukt som vekter.

⁴ For ansatte i konflikt i 2016 ble virkningstidspunktet forskjøvet. Dette trakk overhenget til 2017 opp med 0,5 prosentpoeng.

⁵ Beregnet ut fra korrigert lønnsnivå for 2019 på grunn av endringer i innrapportering av yrkeskoder fra noen medlemmer av Finans Norge.

⁶ Foreløpig beregning.

Kilder: Statistisk sentralbyrå for Beregningsutvalget, Beregningsutvalget og KS.

Tabell 1.3 Frontfagsrammen¹

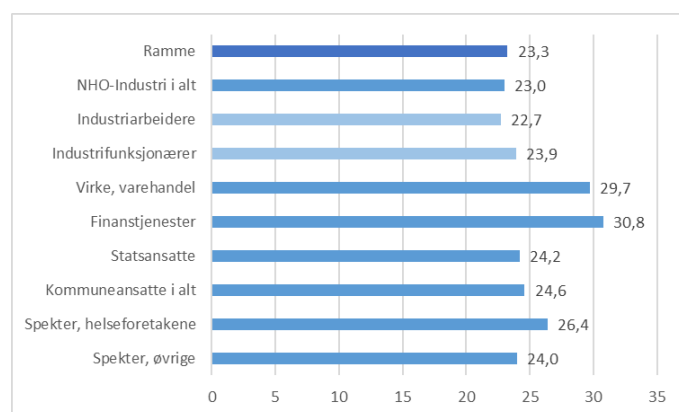
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Ramme	3,3	2,7	2,4	2,4	2,8	3,2	1,7	2,7
Resultat ²	3,3	2,5	1,9	2,4	2,6	3,1	2,2	3 ⁴
Oppgjørsform ³	F	M	F	M	S	M	F	M

¹ Anslag på årslønnsveksten i industrien samlet i NHO-området på bakgrunn av vurderinger gjort av NHO, i forståelse med LO, ved oppgjøret samme år, jf. NOU 2013: 13.

² Årslønnsvekst fra året før for industrien i NHO-bedrifter i alt

³ F = forbundsvist hovedoppgjør, S = samordnet hovedoppgjør, M = mellomoppgjør (alltid samordnet).

⁴ Foreløpig beregnet årslønnsvekst.

Figur 1.2 Akkumulert årslønnsvekst 2014—2021. Prosent

2 LØNNSUTVIKLINGEN SAMLET OG ETTER KJENNETEGN

For lønnstakere under ett viser foreløpige tall fra nasjonalregnskapet at veksten i gjennomsnittlig årslønn fra 2020 til 2021 var 3,5 prosent. Økte utbetalinger av bonuser bidro til å trekke lønnsveksten opp. I nasjonalregnskapet er permitterte inkludert med tilordnet lønn de tre første månedene av permitteringsperioden.

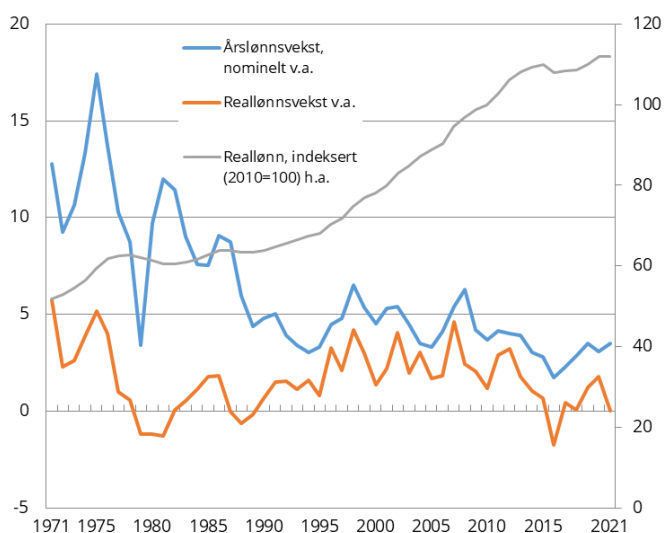
Utvalget har i den foreløpige rapporten foretatt en forsøksvis beregning på lønnsdata for noen utvalgte måneder i 2021 av mulige sammensetningseffekter i lønnsvekst, sammenlignet med tilsvarende måneder i 2020. De foreløpige beregningene er nærmere beskrevet i hovedrapportens avsnitt 2.2.1. Utvalget vil se nærmere på sammensetningseffekter i årslønnsveksten i den endelige rapporten i mars, basert på årslønn ifølge lønnsstatistikken som blir publisert i mars. Lønnsstatistikken er basert på jobber og måneder med utbetalt lønn, og permitterte på tellingstidspunktene inngår ikke.

Lønnsforskjellene mellom kvinner og menn ble redusert fra 2020 til 2021. I 2021 utgjorde den gjennomsnittlige lønnen for kvinner 89,6 prosent av den gjennomsnittlige lønnen for menn for alle heltidsansatte per november. For heltids- og deltidsansatte samlet var kvinners lønn 87,9 prosent av menns lønn.

Veksten i gjennomsnittslønn eksklusive opsjons- og naturalytelser fra november 2020 til november 2021 var 4,9 prosent for administrerende direktører i privat sektor i alt og 5,8 prosent i industrien alene, og 4,7 prosent for toppledere og administrerende direktører i offentlig forvaltning. Lønnsveksten for alle heltidsansatte lønnstakere var 4,4 prosent i samme periode. Gjennomsnittlig årlig vekst fra 2016 til 2021 var 3,3 prosent for administrerende direktører i privat sektor, og også for toppledere og administrerende direktører i offentlig forvaltning. I samme periode økte lønningene i industrien med 3,0 prosent i gjennomsnitt per år for administrerende direktører. For heltidsansatte lønnstakere under ett steg lønnen med 3,1 prosent i gjennomsnitt per år i samme periode.

Lønnsspredningen i alt (uten lærlinger) målt ved Gini-koeffisienten har endret seg lite fra 2015 til 2020, etter å ha økt tidligere på 2000-tallet. Blant kvinner har lønnsspredningen økt også etter 2015.

Fra 2020 til 2021 var det en mindre økning i lønnsspredningen (inkludert lærlinger), både samlet og for kvinner og menn. Tall uten lærlinger vil inngå i den endelige rapporten i mars.

Figur 2.1 Nominell lønnsvekst og reallønnsvekst 1970–2021 (venstre akse).
Reallønn, indeksert 2010=100 (høyre akse).

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Tabell 2.1 Kvinners gjennomsnittslønn (månedslønn per september/november) i forhold til menns for hhv. heltidsansatte, per årsverk og medianlønn²

	2012	2013	2014	2015	2015 ⁴	2016	2017	2018	2019	Månedslønn*12				
										2019 ⁵	2020	2021	Menn 2021	Kvinner 2021
Gjennomsnittslønn per dato ¹ for heltidsansatte	88,3	87,9	88,4	87,7	87,0	87,6	88,1	88,5	88,9	89,4	89,3	89,6	662 520	593 880
Gjennomsnittslønn per dato ¹ per årsverk ³	86,5	85,8	86,2	86,1	85,3	86,1	86,7	87,1	87,6	87,8	87,5	87,9	644 520	566 280
Medianlønn ² per dato ¹ for heltidsansatte	94,2	93,4	94,3	92,9	93,0	93,5	93,9	94,1	95,1	95,6	95,2	95,4	584 160	557 280

¹ Månedslønn per september/november.

² Medianlønn finner en ved å sortere lønnen for lønnstakere etter størrelse og så finne lønnsnivået for personen i midten.

³ Heltids- og deltidsansatte hvor deltidsansatte er omgjort til heltidsekvivalenter.

⁴ Brudd i statistikken i 2015.

⁵ Tellingstidspunktet er november. Tidligere var september tellingstidspunkt.

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Beregningsutvalget

Tabell 2.2 Gjennomsnittslønn (månedslønn per november) for heltidsansatte administrerende direktører i enkelte næringer i privat sektor¹. Eksklusive opsjons- og naturalytelser

	Lønnsvekst fra samme måned året før, prosent				Lønnsnivå kroner 2021	Kvinner gjennom- snittslønn i prosent av menns 2021	Antall 2021	Andel kvinner, pst. 2021
	Gj.snitt ³ 2016– 2021	2019	2020	2021				
Utvinning av råolje og naturgass inkl. tjenesteyting ⁴	3,2	10,2	1,5	-0,9	2 646 720	-	196	10,2
Industri	3,0	3,1	0,3	5,8	1 255 200	93,5	3162	12,7
Bygge- og anleggsvirksomhet	3,9	4,9	3,5	4,7	963 120	109,9	4557	5,1
Varehandel, reparasjon av motorvogner	4,4	3,5	5,7	7,5	1 041 000	82,1	5270	17,3
Transport og lagring	2,6	2,9	0,2	3,1	1 356 360	108,4	1375	11,4
Overnattings- og serveringsvirksomhet	3,1	3,4	1,0	5,6	656 400	88,4	2528	41,7
Informasjon og kommunikasjon	3,4	2,7	1,2	7,3	1 390 080	99,6	2218	18,5
Finansierings- og forsikringsvirksomhet ⁵	3,3	2,4	2,6	3,3	2 158 440	89,9	786	25,8
Faglig, vitenskapelig og teknisk tjenesteyting	3,1	1,5	1,9	4,3	1 058 760	89,1	4256	22,3
Forretningsmessig tjenesteyting	3,3	3,1	3,5	3,7	1 007 760	86,3	1863	23,1
Alle næringer i privat sektor	3,3	3,1	2,9	4,9	1 082 760	83,5	32662	21,6
Memo: Offentlig forvaltning ²	3,3	4,1	-0,2	4,7	1 214 400	94,0	1 946	43,0

¹ Privat sektor inklusive offentlig eide foretak. Omfatter ikke helseforetak.

² Omfatter yrkene toppledere i offentlig administrasjon og administrerende direktører i offentlig forvaltning inklusive helseforetakene. Heltidsansatte.

³ Geometrisk gjennomsnitt.

⁴ Økte bonusutbetalinger trakk veksten i månedslønn mye opp både i 2018 og 2019. Veksten i avtalt lønn alene var 0,7 prosent i 2019 og 4,4 prosent i 2018. Gjennomsnittlig bonus var 688 080 kr i 2020.

⁵ En nedgang i bonusutbetalinger trakk veksten i månedslønn mye ned i 2019. Veksten i avtalt lønn alene var 7,3 prosent i 2019. Gjennomsnittlig bonus var 275 880 kr i 2020.

Kilde: Statistisk sentralbyrå

3 KONSUMPRISUTVIKLINGEN I NORGE

Beregningsutvalget anslår at konsumprisindeksen (KPI) som årsgjennomsnitt vil øke med 2,6 prosent i 2022. Usikkerheten for 2022 er spesielt knyttet til utviklingen i kronekursen og energiprisene, men også til i hvilken grad flaskehalsene i produksjonen av varer og tjenester som gjorde seg gjeldende internasjonalt i 2021 også vil prege 2022. Utvalget vil legge fram et nytt anslag for prisveksten 10. mars.

Fra 2020 til 2021 økte KPI med 3,5 prosent. I Beregningsutvalgets NOU for inntektsoppgjørene 2021 var veksten i KPI anslått til 2,8 prosent. Det var særlig høye energipriser som medvirket til at veksten i KPI ble høyere enn anslått.

Den underliggende prisveksten, målt ved endringer i konsumprisindeksen justert for avgiftsendringer og uten energivarer (KPI-JAE), var 1,7 prosent i 2021, ned fra en vekst på 3,0 prosent i 2020. Både lavere vekst i prisene på importerte varer og lavere vekst i prisene på norskproduserte varer og tjenester trakk veksten i KPI-JAE ned fra 2020 til 2021.

Tabell 3.1 Viktige forutsetninger for KVARTS-beregningen av konsumprisvekst fra 2021 til 2022. Prosentvis vekst fra året før

	2021	2022
Importveid valutakurs ¹	-5,4	-0,6
Konsumpriser i euroområdet ²	2,6	3,1
Priser på bearbejdede eksportvarer hos handelspartnerne ³	2,4	3,2
Råolje i USD ⁴	63,1	17,8
Elektrisitetspris ^{1,5}	70,8	2,5

Årstallene er konvertert fra kvartalsfrekvens.

¹ Basert på en videreføring av det den gjennomsnittlige kursen i treukersperioden til og med 29. januar 2022. Negativ endring betyr appresiering/styrking av norske kroner.

² Anslag hentet fra Consensus Forecasts, januar 2022.

³ Eksportpriser for bearbejdede industrivarer, i utenlandsk valuta (hentet fra Macrobond) sammenveid med vekter beregnet på grunnlag av import fra Norges 24 viktigste handelspartnere.

⁴ Anslaget er basert på gjennomsnittlig terminpris i treukersperioden til og med 29. januar 2022.

⁵ Prisen på elektrisk kraft inkludert nettleie som husholdningene betaler ifølge KPI.

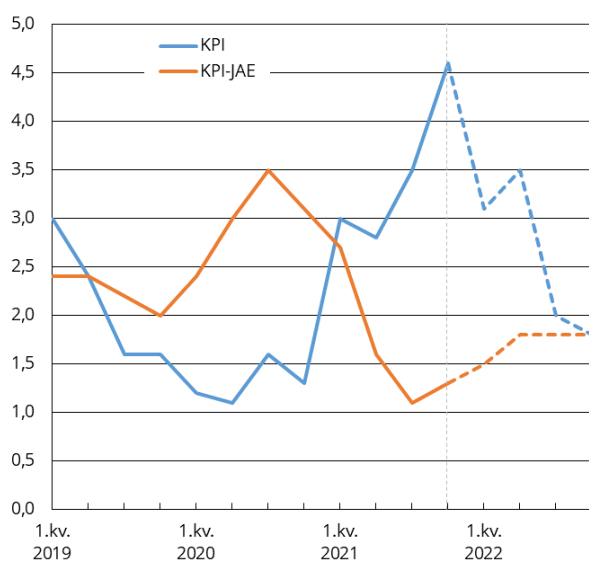
Kilder: Statistisk sentralbyrå og Beregningsutvalget.

Tabell 3.2 Modellresultater. Beregnet vekst i KPI og KPI-JAE i 2022 og virkninger av enkelte endringer i noen sentrale forutsetninger. Vekst i prosent fra samme periode året før og virkninger i prosent av prognosebanen

	1. kv.	2. kv.	3. kv.	4. kv.	Året
KPI	3,1	3,5	2,0	1,8	2,6
KPI-JAE	1,5	1,8	1,8	1,8	1,7
<i>Virkninger på KPI av:</i>					
10 prosent høyere/lavere elektrisitetspris	+/- 0,41	+/- 0,44	+/- 0,31	+/- 0,30	+/- 0,36
1 prosent svakere/sterkere krone	+/- 0,10	+/- 0,15	+/- 0,13	+/- 0,14	+/- 0,13
10 prosent høyere/lavere oljepris	+/- 0,13	+/- 0,15	+/- 0,13	+/- 0,12	+/- 0,13

Note: Beregningene er gjort med eksogen rente og valutakurs.

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Beregningsutvalget.

Figur 3.1 KPI og KPI-JAE. Prosentvis vekst fra samme kvartal året før¹

¹ Den heltrukne linjen illustrerer faktisk utvikling, mens stiplet linje er prognose.

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Beregningsutvalget.

4 FRONTFAGSMODELLEN

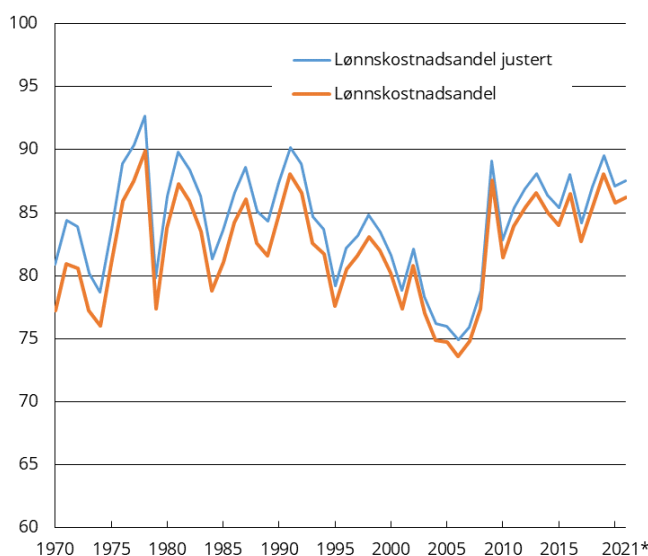
Lønnsdannelsen i Norge bygger på frontfagsmodellen, som grovt sett kan beskrives ved at konkurranseutsatt næringsliv (frontfaget) forhandler først, og dernest danner utfallet herfra norm for lønnsveksten i de forhandlingsområdene som følger etter.

Modellen bidrar på den ene siden til å sikre at lønnsveksten i frontfaget er tilpasset frontfagets lønnsevne, dvs. utviklingen i produktivitet og relative priser i konkurranseutsatt næringsliv, og på den andre siden at frontfaget er konkurransedyktig i kampen om arbeidskraften med skjermet sektor.

Modellen og høy grad av koordinering i lønnsdannelsen bidrar samtidig til at verdiskapingen i frontfaget over tid fordeles jevnt mellom arbeid og kapital, at brede grupper får en likeartet lønnsutvikling over tid, og til en tilstrekkelig stor konkurranseutsatt sektor og dermed langsiktig balanse i utenriksøkonomien.

Lønnskostnadenes andel av faktorinntektene er en sentral indikator for utviklingen i lønnsomheten og for fordelingen av verdiskapingen. Lønnskostnadsandelen i industrien varierer som følge av konjunkturbevegelser. Ifølge foreløpige nasjonalregnskapstall var lønnskostnadsandelen i norsk industri i 2021 86,2 prosent, men med stor variasjon mellom ulike områder. Til sammenligning har gjennomsnittet de siste ti årene vært i underkant av 86 prosent, mens gjennomsnittet de siste 20 årene har vært på 82 prosent

Den koordinerte lønnsdannelsen i frontfagsmodellen kan bidra til lavere arbeidsledighet og høyere sysselsetting over tid, gjennom at partene tar hensyn til at lønnsveksten påvirker økonomien og arbeidsmarkedet. Det bidrar også til at den økonomiske politikken kan være mer effektiv i å stabilisere økonomien når den utsettes for sjokk. Ved forbundsvis hovedoppgjør, er det forhandlingene mellom Norsk Industri og Fellesforbundet om revisjon av Industrioverenskomsten (LO) som utgjør frontfaget. Ved samordnede oppgjør forhandler NHO og LO for hele området samlet. Siden NOU 2013:13, Holden III-utvalget, har rammeanslaget vært årslønnsveksten i industrien samlet i LO-NHO-området.

Figur 4.1 Lønnskostnadsandeler som andel av faktorinntekt med og uten verdien av selvstendiges arbeidsinnsats. Industri

*Foreløpige tall

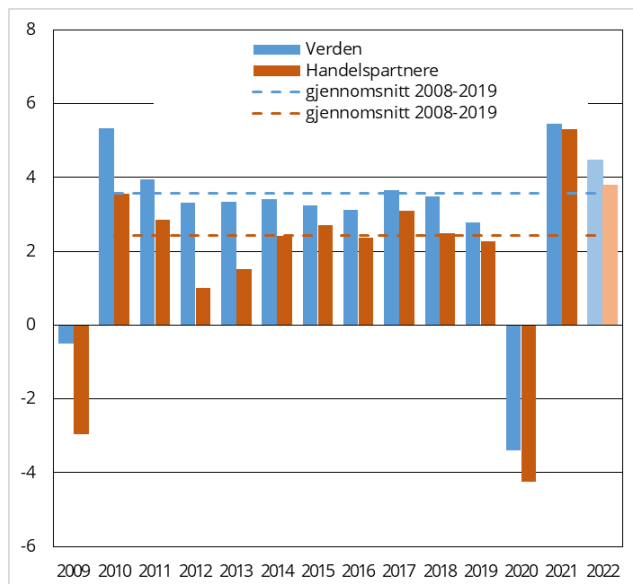
Kilde: Statistisk sentralbyrå

5 INTERNASJONAL ØKONOMI

Pandemien fortsetter å prege den globale økonomien. Nye smittebølger har imidlertid gitt langt mer moderate økonomiske utslag enn våren 2020, og våre handelspartnere har fortsatt gjeninnhenting gjennom 2021, godt hjulpet av ekspansiv penge- og finanspolitikk.

Tilbudssideproblemer, som nedstengte fabrikker i Asia, flaskehals i produksjonskjeder og i varefrakt har, sammen med oppdemmet etterspørsel og en konsumvridning mot varer, ført til udekket etterspørsel av en del varer. Sammen med økte energi- og råvarepriser har dette trukket prisveksten kraftig opp. Både i Europa og USA har inflasjonen steget til de høyeste nivåene på flere tiår.

Foreløpige nasjonalregnskapstall viser at den økonomiske aktiviteten hos Norges 25 viktigste handelspartnere steg med 5,3 prosent i fjor. IMF (per 25. januar 2022) og OECD (per 1. desember 2021) venter at veksten skal avta til 3,8 prosent i 2022. I de siste ti årene før pandemien (2010–2019) var den gjennomsnittlige veksten 2,4 prosent.

Figur 5.1 Vekst i BNP for verden og Norges 25 viktigste handelspartnere¹

¹ BNP-veksten hos Norges 25 viktigste handelspartnere er beregnet med vekt på eksport av tradisjonelle varer. Sammenvektede anslag for 2021.

Kilder: OECD, nasjonale statistikkbyråer og Beregningsutvalget.

6 NORSK ØKONOMI

I 2021 steg BNP Fastlands-Norge med 4,2 prosent, ifølge foreløpige nasjonalregnskapstall. Store deler av 2021 har vært preget av den trinnvise gjenåpningen av samfunnet.

Den økonomiske aktiviteten som har vært begrenset på grunn av pandemien, har hentet seg relativt raskt inn raskt når smitteverntiltak har blitt lettet på. Ifølge Norges Bank og SSB var norsk økonomi ikke veldig langt unna en konjunkturnøytral situasjon før de siste smitteverntiltakene ble iverksatt mot slutten av 2021.

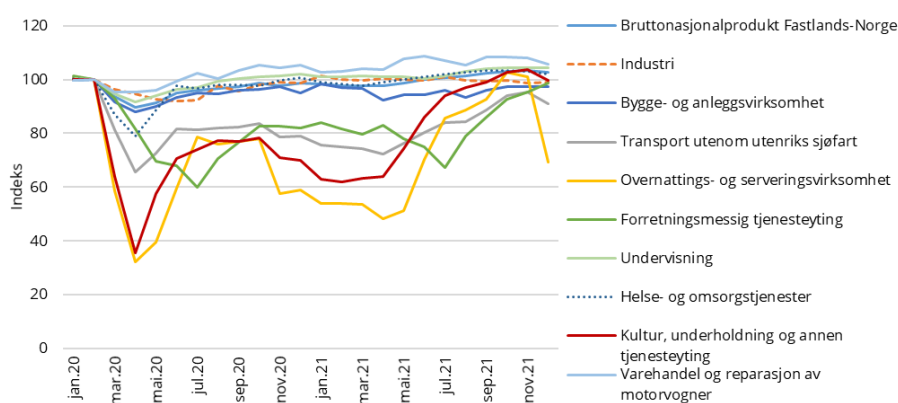
Ifølge brudd- og sesongjusterte månedstall fra Arbeidskraftundersøkelsen (AKU) tok sysselsettingsraten seg markert opp gjennom 2021, fra 66,9 prosent i 4. kvartal 2020 til 69,0 prosent i 4. kvartal 2021. Den registrerte arbeidsledigheten falt fra 4,5 prosent i januar til 2,9 prosent i desember.

Prisene på råolje og naturgass har vokst kraftig og Norges handelsbalanse mot utlandet ble betydelig styrket i 2021.

Finans- og pengepolitikken har vært brukt aktivt under koronakrisen. Summen av bevilgninger til økonomiske tiltak i forbindelse med virusutbruddet i 2020 og 2021 er av regjeringen anslått til 232 mrd. 2022-kroner. Renta ble senket til null prosent i mai 2020, og ble holdt på dette nivået frem til september i fjor, da den ble hevet til 0,25 prosent. I desember økte Norges Bank styringsrenta videre til 0,5 prosent.

Ifølge anslag fra Norges Bank, Finansdepartementet og SSB ventes veksten i BNP Fastlands-Norge å bli mellom 3,4 prosent og 4,1 prosent i 2022. Ifølge den nyeste rentebanen til Norges Bank heves styringsrenta gradvis til 1,75 prosent i 2024.

Usikkerheten rundt utviklingen i norsk økonomi er stor, og knytter seg på kort sikt særlig til risikoen for nye varianter av koronaviruset, tilgangen på arbeidskraft og produktinnsats, og utviklingen i internasjonal økonomi.

Figur 6.1 Bruttoprodukt i faste 2019-priser, utvalgte næringer. Volumindekser. Sesongjustert. Februar 2020 = 100

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Tabell 6.1 Utviklingen i noen makroøkonomiske hovedstørrelser. Prosentvis endring fra året før der ikke annet framgår

	2020*	2021*	2022			
	Regnskap	Regnskap	SSB ¹	NB ²	FIN ³	CF ⁴
Konsum i husholdninger mv.	-6,6	5,0	8,5	6,0	11,1	7,0
Konsum i offentlig forvaltning	1,8	3,9	1,0	..	-0,2	..
Bruttoinvesteringer fast kapital i alt	-5,6	-0,3	3,5	..	-0,4	2,8
Utvinning og rørtransport	-4,1	-2,8	-8,0	-6,0	-14,4	..
Fastlandsnæringer	-3,6	0,8	6,1	2,2	4,4	..
Offentlig forvaltning	-1,1	-3,1	1,3	..	-0,2	..
Boliger	-4,0	2,6	5,7	3,5	4,1	..
Eksport	-1,2	4,8	5,9	..	7,1	..
Tradisjonelle varer	-2,5	6,7	2,3	..	..	..
Import	-11,9	2,0	8,7	5,8	10,6	..
Tradisjonelle varer	-2,5	5,4	4,0	..	..	..
Bruttonasjonalprodukt	-0,7	3,9	4,2	4,3	4,0	..
Fastlands-Norge	-2,3	4,2	4,1	3,5	3,8	3,9
Sysselsatte personer	-1,5	1,2	1,6	2,5	1,4	..
Utførte timeverk, Fastlands-Norge	-2,1	2,4	2,3	..	..	..
Arbeidsledighetsrate – AKU (nivå) ⁵	4,6	4,3	3,7	..	4,1	..
Arbeidsledighetsrate – NAV (nivå)	5,0	3,2	..	2,4	2,4	..
Årslønn	3,1	3,5	3,3	3,2	3,0	3,1
Konsumprisindeksen	1,3	3,5	2,6	2,7	1,3	2,8
Driftsbalansen, mrd. kroner	22,7	516,2	590	..	..	530
Disponibel realinntekt i husholdningene	2,1	2,6	2,9	..	..	..
Pengemarkedsrente (nivå)	0,7	0,5	1,2	1,2	1,1	..
Importveid kronekurs ⁶	6,7	-5,3	0,8	-0,9	-0,3	..
Utlånsrente, rammelån(nivå) ⁷	2,6	2,1	2,5	..	..	..
Råoljepris i kroner (nivå) ⁸	407	609	644	..	559	..
Kreditt til hush. (K2) ⁹	4,9	4,9	..	4,9	..	..
SOBU / Trend BNP-FN ^{3,10}	11,5	12,1	..	9,6	9,5	..
SOBU / SPU ^{3,11}	3,8	0,6	..	2,8	2,6	..
Boligpris ¹²	3,9	10,5	4,0	2,8	..	..
Memo:						
Sysselsettingsrate ⁵	67,1	67,9	..	..	..	..

* Foreløpige tall.

¹ Kilde: Statistisk sentralbyrå. Konjunkturtendensene, publisert 3. desember 2021.

² Kilde: Norges Bank. Pengepolitisk rapport 1/2021, publisert 16. desember 2021.

³ Kilde: Nasjonalbudsjettet 2022, publisert 12. oktober 2021.

⁴ Kilde: Consensus Forecasts. Gjennomsnitt av flere prognoseaktører per 7. februar 2022.

⁵ Bruddjustert tall for 2021, se boks 7.2.

⁶ Positivt tall innebærer svekket krone.

⁷ Gjennomsnitt for året. Rammelån med pant i bolig.

⁸ Brent Blend.

⁹ Historisk angis 12-måneders vekst fra desember mens anslaget til Norges Bank er beregnet som firekvarteralsveksten ved utgangen av året.

¹⁰ Strukturelt, oljekorrigert underskudd beregnet som prosent av trend-BNP for Fastlands-Norge.

¹¹ Strukturelt, oljekorrigert underskudd beregnet som prosent av kapitalen i Statens pensjonsfond utland ved inngangen til året.

¹² Kilde: SSBs boligprisstatistikk.

Kilder: Statistisk sentralbyrå, Norges Bank, Finansdepartementet, Beregningsutvalget og Consensus Forecasts

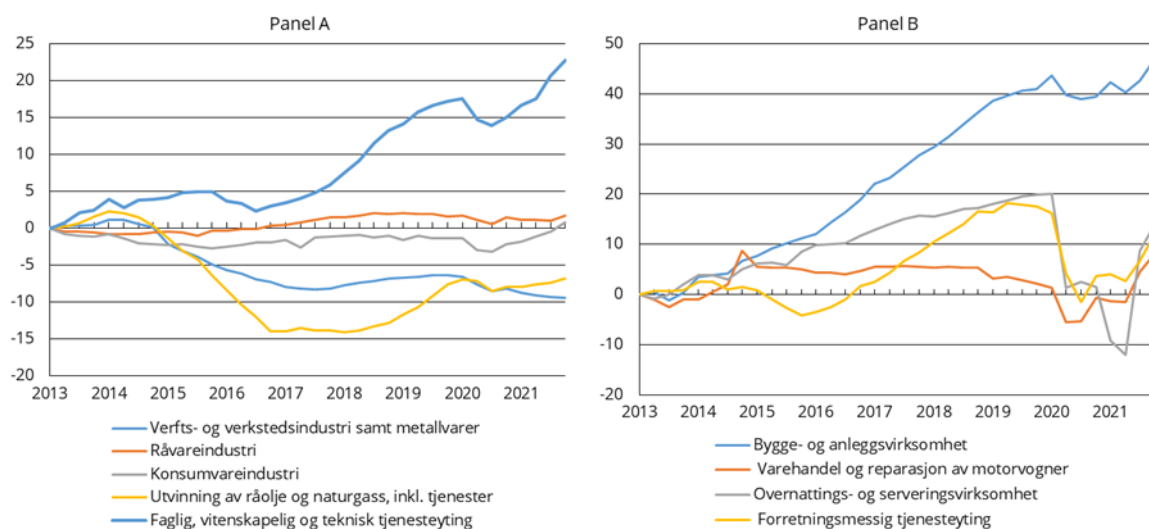
7 ARBEIDSMARKEDET

Sysselsettingsraten og yrkesdeltakelsen målt ved Arbeidskraftundersøkelsen (AKU) økte med henholdsvis 0,7 og 0,5 prosentpoeng fra 2020 til 2021. Brudd- og sesongjusterte månedstall fra AKU viser at sysselsettingsraten og yrkesdeltakelsen i slutten av 2021 var på henholdsvis 69,0 og 71,5 prosent.

AKU-arbeidsledigheten falt fra 4,6 prosent i 2020 til 4,3 prosent i 2021. Brudd- og sesongjusterte månedstall viser at AKU-arbeidsledigheten falt til 3,5 prosent i slutten av 2021, mens andelen registrert som helt ledige eller på tiltak hos NAV falt fra 4,5 prosent i januar 2021 til 2,9 prosent i desember 2021.

Etterspørselen etter arbeidskraft, målt ved tilgang på ledige stillinger registrert hos NAV, økte med 30,2 prosent fra 2020 til 2021.

Sterk sysselsettingsvekst blant unge i 2021 sammenfalt med markant nedgang i antall ikke-bosatte lønnstakere.

Figur 7.1 Sysselsatte etter næring. Sesongjustert endring fra 1. kvartal 2013. 1 000 personer

Kilde: Statistisk sentralbyrå

8 UTVIKLINGEN I KONKURRANSEEVNEN

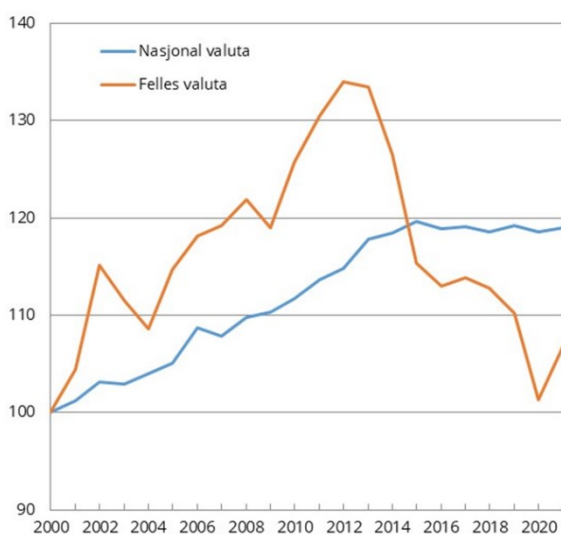
Relative timelønnskostnader mellom norsk industri og industrien hos handelspartnerne målt i felles valuta anslås å ha økt med 5,5 prosent i 2021. Litt høyere vekst i timelønnskostnadene i norsk industri sammen med en markert styrking av kronekursen, bidro til dette. Anslaget på relative timelønnskostnader i fjor er basert på foreløpige nasjonalregnskapstall for Norge og arbeidskraftkostnadsindekser for handelspartnerne. For handelspartnerne foreligger det bare tall til og med 3. kvartal 2021. Anslaget er derfor usikkert og kan bli endret. Måten ulike land har støttet opp under arbeids- og næringslivet under pandemien - og hvordan dette blir ført - bidrar til økt usikkerhet. Høyt inflasjonspress i enkelte land bidrar også til usikkerhet om den videre lønnsutviklingen hos handelspartnerne.

En svekkelse av kronen og lavere lønnskostnadsvekst i Norge har bidratt til å bedre den kostnadmessige konkurranseevnen til norsk industri fra 2013 til 2020, mens konkurranseevnen ble svekket i 2021. Gjennomsnittlige timelønnskostnader i norsk industri var i 2021 anslagsvis 19 prosent høyere enn et handelsvektet gjennomsnitt av våre handelspartnere i EU, 32 prosentpoeng lavere enn i 2013 og 5 prosentpoeng høyere enn i 2020. At timelønnskostnadene er høyere i norsk industri enn i industrien hos våre handelspartnere, reflekterer norsk økonomis høye produktivitet og inntektsnivå.

Ifølge foreløpige nasjonalregnskapstall økte produktiviteten i norsk industri, målt ved bruttoprodukt per timeverk, med 1,9 prosent i fjor, etter å ha falt med 0,2 prosent året før. Produktivitetsveksten i norsk industri i perioden 2011-2020 var i gjennomsnitt på 1,1 prosent per år, 0,6 prosentpoeng lavere enn et vektet gjennomsnitt av handelspartnerne.

I perioden 2011-2020 økte produktiviteten i Fastlands-Norge med i gjennomsnitt 0,8 prosent per år, litt lavere enn et vektet snitt av våre handelspartnere. I fjor økte produktiviteten i fastlandsøkonomien med 1,4 prosent ifølge foreløpige nasjonalregnskapstall.

I 2020 var Norges BNP, unntatt petroleumsrenten og regnet per innbygger, vel 39 prosent høyere enn OECD-gjennomsnittet. Nivået i Norge er blant de høyeste i OECD-området, selv når petroleumsrenten holdes utenfor.

Figur 8.1 Relative timelønnskostnader i industrien. 2000–2021. Indeks 2000=100

Kilder: Conference Board, Eurostat og Statistisk sentralbyrå.

9 DEN SAMLEDE INNTEKTSUTVIKLINGEN FOR LANDET OG HUSHOLDNINGENE

Ifølge foreløpige anslag økte disponibel realinntekt for Norge med 24,2 prosent i 2021 etter to år med fall. Den sterke økningen i energiprisene bidro til at endringen i bytteforholdet overfor utlandet trakk opp realinntekten med hele 17,9 prosentpoeng i fjor. I tillegg bidro gjeninnhenting av økonomien (produksjonsvekst utenom petroleumsutvinning) til å øke realinntekten med 4,3 prosentpoeng. Også produksjonsvekst i petroleumsutvinning og økning i rente- og stønadsbalansen bidro positivt.

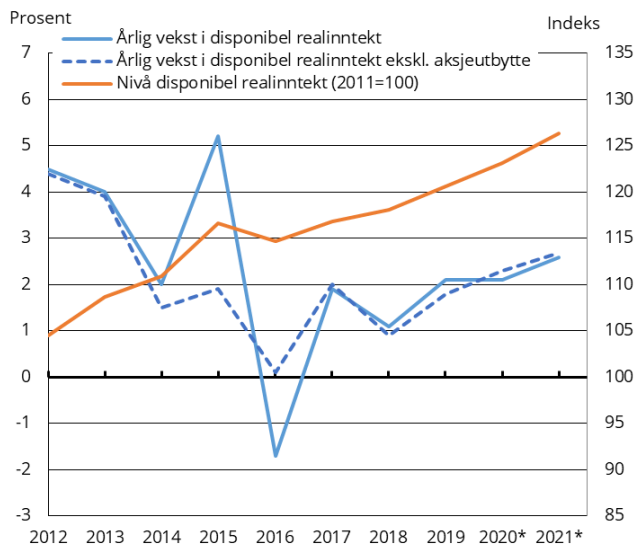
Husholdningssektorens samlede disponible realinntekt økte ifølge foreløpige anslag med 2,6 prosent i 2021, svakt over gjennomsnittlig årlig vekst i siste tiårsperiode. Bidraget til veksten i realinntekten kom fra lønn, mens andre inntektsarter hadde negativ eller lite bidrag. Regnet per innbygger var økningen i disponibel realinntekt for husholdningssektoren på 2,0 prosent.

Industriens samlede lønnsomhet, omtalt som driftsresultat, var i 2021 på nivå med året før, men med relativt store forskjeller mellom ulike næringsgrupper. Det understrekes at foreløpige tall vil bli revidert og at slike revisjoner kan være betydelige.

Lønnskostnadsandelen i industrien er foreløpig beregnet til 86,2 prosent i 2021, mens den med unntak av 2019 har ligget relativt stabil rundt 85 prosent de siste 10 årene. I 20-årsperioden fra 2002—2021 har gjennomsnittlig lønnskostnadsandel ligget i overkant av 82 prosent.

Lønnskostnadsandelen for markedsrettet virksomhet i Fastlands-Norge er foreløpig beregnet til 69,9 prosent i 2021, som er litt lavere enn året før. Denne utviklingen er sterkt påvirket av ekstraordinær økning i driftsresultatet for elektrisitetsproduksjon- og distribusjon.

Gjennomsnittlig lønnskostnadsandel de siste 20 årene har vært stabil rundt 69 prosent.

Figur 9.1 Vekst i disponibel realinntekt for husholdninger. Prosentvis endring fra året før og nivå (2011=100)

* Foreløpige tall vil bli oppdatert i mars-rapporten

Kilde: Statistisk sentralbyrå

10 INNTEKTSUTVIKLINGEN FOR UTVALGTE INNTEKTSTAKERGRUPPER

Gjennomsnittlig reallønn etter skatt vokste med 0,1 prosent fra 2020 til 2021.

Reallønnsveksten etter skatt innen de store forhandlingsområdene var mellom -0,6 og 1,2 prosent.

Vanligvis inngår også ytterligere beskrivelser av inntektsutviklingen for pensjonister og trygdede og fordeling av inntekt i kapitlet. Datagrunnlaget er forsinket i år, og materialet vil inngå i den endelige rapporten i mars.

Tabell 10.1 Reallønnsvekst etter skatt for typeeksempler i utvalgte forhandlingsområder.¹ Vekst i prosent

Grupper	Årslønn i 2021 ² , kr	2020		2021	
		Lønnsvekst ²	Vekst i reallønn etter skatt	Lønnsvekst ²	Vekst i reallønn etter skatt
Industriarbeidere	524 500	2,0	0,9	2¾	-0,6
Industrifunksjonærer	839 400	2,1	1,1	3¼	-0,3
Ansatte i Virke-bedrifter i varehandel	584 600	3,6	2,3	4¾	1,2
Ansatte i finanstjenester	742 900	2,9	1,7	4,0	0,3
Statsansatte	641 300	1,8	0,7	2,8	-0,5
Kommuneansatte	558 400	1,7	0,6	2,7	-0,6
Alle	614 300	3,1	1,9	3,5	0,1

¹ Lønnstakere med gjennomsnittlig årslønn og standard fradrag.

² Tallene er hentet fra tabell 1.1 og nasjonalregnskapet (Alle). Foreløpige tall for 2021.

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Beregningsutvalget.

Vedleggstabell Beregnet årslønnsvekst¹ fra året før. Supplement til tabell 1.1 i kapittel 1

Arbeidere i NHO-bedrifter ² :										
År	Arbeidere i alt	Industri- arbeidere	Nærings- og nyttelsesmiddelindustri		Kjemisk Prosessindustri	Verksted- og metallindustri	Bygg- og anleggsvirksomhet		Transport- sektoren i alt	
			Treindustri				I alt	Byggevirksomhet		
2012	3,7	4,1	3,9	3,6	4,0	4,5	2,9	3,0	4,2	
2013	4,1	3,5	3,9	2,3	2,8	4,1	3,9	3,6	3,8	
2014	3,0	3,0	3,3	2,5	3,3	3,0	3,3	3,4	3,0	
2015	2,6	2,5	2,9	1,8	2,4	2,9	3,0	2,5	3,2	
2016	1,5	2,0	2,2	1,5	2,3	2,1	2,2	2,6	1,6	
2017	2,4	2,6	2,2	3,1	1,9	2,3	2,5	2,7	2,8	
2018	2,8	2,8	2,9	2,5	2,8	2,8	2,5	2,8	2,8	
2019	3,1	3,1	2,9	3,2	3,1	3,3	2,6	2,7	3,1	
2020	2,3	2,0	2,2	2,2	2,6	1,7	2,3	2,2	2,7	
2021	3½	2¾	-	-	-	-	-	2½	2¾	
2011–2021	33,1	32,2	-	-	-	-	-	31,8	34,2	
Gj. sn. per år ¹⁰	2,9	2,8	-	-	-	-	-	2,8	3,0	
Årslønn 2021	532800	524 500	-	-	-	-	-	559700	502500	

År	Arbeidere i NHO-bedrifter ²		Funksjonærer i NHO-bedrifter		Industrien i NHO- bedrifter i alt	Finanstjenester ⁴	Varehandel	
	Landtransport	Hotell og rest. ³	I alt	Industriefunk.			I alt	Virkebedrifter
2012	5,7	3,0	4,2	4,1	4,2	3,4	3,2	3,3
2013	5,1	3,3	4,3	4,3	3,9	6,1	3,4	4,0
2014	3,0	3,1	3,3	3,2	3,3	3,2	1,6	3,5
2015	2,9	2,4	2,9	2,5	2,5	4,3	3,2	3,3
2016	2,6	1,5 ⁹	2,1	2,2	1,9	2,5	2,8	2,5
2017	2,6	2,7 ⁹	2,7	2,7	2,4	3,8	2,8	3,1
2018	2,1	2,8 ⁹	2,2	2,8	2,6	3,2	2,6	2,7
2019	3,0	3,6 ⁹	3,0	3,0	3,1	3,4 ¹¹	3,5	3,0
2020	2,5	1,7	2,3	2,1	2,2	2,9	3,8	3,6
2021	-	3¼	2¾	3¼	3	4	-	4¾ ¹³
2011–2021	-	30,9	34,0	34,6	33,2	43,5	-	39,3
Gj. sn. per år ¹⁰	-	2,7	3,0	3,0	2,9	3,7	-	3,4
Årslønn 2021	-	412 000	791 900	839 400	666 600	742 900	-	584 600

År	Forretningsm. tjenesteyting	Staten ⁶	Kommunene ⁷			Spekter-bedrifter	
			I alt	Undervisningsansatte	Øvrige ansatte	Helseforetakene ⁵	Øvrige bedrifter
2012	3,0	4,1	4,1	4,0	4,1	3,7	4,2
2013	3,6	3,5	3,7	3,2	3,9	3,8	3,6
2014	2,4	3,4	3,2 ⁷	2,3 ⁷	3,7	3,4	3,3
2015	2,5	2,8	3,3 ⁷	3,9 ⁷	3,2	2,7	2,7
2016	1,4	2,4	2,5	2,5	2,5	2,0 ⁸	2,4
2017	2,4	2,3	2,5	2,3	2,6	3,6 ⁸	2,4
2018	3,0	2,7	2,9	2,8	3,0	3,4	2,9
2019	3,8	3,8 ¹²	3,5	3,0	3,7	3,4	3,3
2020	2,6	1,8 ¹²	1,7	1,2 ¹⁴	1,9 ¹⁴	1,8	1,9
2021	-	2,8	2,7	2,3	2,8	3½	2,9
2011–2021	-	33,8	34,5	31,1	36,2	36,1	33,8
Gj. sn. per år ¹⁰	-	3,0	3,0	2,7	3,1	3,1	3,0
Årslønn 2021	-	641 300	558 400	605 000	545 000	653 000	596 000

¹ Veksttallene er per årsverk for arbeidere og funksjonærer i NHO-bedrifter, staten, kommunene og Spekter-bedrifter. For de andre er veksttallene for heltidsansatte med unntak av varehandel i alt og forretningsmessig tjenesteyting fra og med 2010.

² Gjelder for arbeidere med gjennomsnittlig avtalefestet normalarbeidstid, for dagarbeidere betyr dette 37,5 t/uke.

³ Omfatter månedslønne, prosentlønte og timelønne arbeidstakere. Årslønnsnivået er et gjennomsnitt for fastlønte og prosentlønte.

⁴ Heltidsansatte i medlemsvirksomheter (arbeidsgivermedlemmer) i Finans Norge utenom ledere. Endringer i bonusutbetalinger påvirker lønnsveksten i enkelte år.

⁵ Beregnet på Spekters tallmateriale for 2009 og fra 2010 beregnet på tallmateriale fra Statistisk sentralbyrå.

⁶ Eksklusiv de statlig eide helseforetakene. Fra og med 2015 er datagrunnlaget basert på a-ordningen.

⁷ For ansatte i konflikt i 2014 ble virkningstidspunkter forskjøvet. Dette trakk årslønnsvekstanslaget i 2014 ned med 0,2 prosentpoeng i hele kommunesektoren og med 0,9 prosentpoeng for undervisningsansatte. Konflikten har trukket opp årslønnsveksten i 2015 for kommuneansatte med 0,2 prosentpoeng og for undervisningsansatte med 0,9 prosentpoeng. For øvrige ansatte er ikke årslønnsveksten påvirket.

⁸ For ansatte i konflikt i 2016 ble virkningstidspunktet forskjøvet. Dette trakk ned årslønnsvekstanslaget i 2016 med 0,4 prosentpoeng og trakk opp anslaget i 2017 med 0,4 prosentpoeng. Deler av lønnsoppgjøret i 2016 ble også først utbetalt i 2017, noe som ytterligere trakk ned årslønnsvekstanslaget i 2016 og ytterligere trakk opp anslaget i 2017. Strukturendringer trakk i samme retning.

⁹ For identiske personer var lønnsveksten om lag 3 prosent i 2016, 4,3 prosent i 2017, 4,2 prosent i 2018 og 4,8 prosent i 2019.

¹⁰ Geometrisk gjennomsnitt.

¹¹ Beregnet ut fra korrigert lønnsnivå for 2019 på grunn av endringer i innrapportering av yrkeskoder fra noen medlemmer av Finans Norge.

¹² Vekst i faste og variable tillegg bidro til økt årslønnsvekst med 0,4 prosentpoeng i 2019, se boks 1.1 i kapittel 1. Årslønnsveksten i det statlige tariffområdet ekskl. forsvaret er 1,5 prosent i 2020. Vekst i faste og variable tillegg bidrar til økt årslønnsvekst med 0,3 prosentenheter i 2020.

¹³ Bonusutbetalinger trakk årslønnsveksten i varehandel opp med 1,4 prosentenheter.

¹⁴ Økt antall årsverk i stillingskode «7960 – lærer uten godkjent utdanning», trakk lønnsveksten for undervisningspersonell ned med om lag 0,3 prosentpoeng. Overføring av ansatte fra Statens vegvesen til fylkeskommunene trakk lønnsveksten for øvrige opp med om lag 0,1 prosentpoeng.

Kilder: Statistisk sentralbyrå, Beregningsutvalget og KS.